



Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Statens vegvesen Region sør
Postboks 723 Stoa
4808 ARENDAL

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/844

Dato
07.03.2016

Vedtak etter verneforskrift om klippeblåvinge som prioritert art. Dispensasjon til utbedring av fv. 411 ved Åsstø i Tvedestrand

Vi viser til søknad om dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art fra Statens Vegvesen datert 3.11.2015. Vi beklager lang saksbehandlingstid.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art §§ 3 og 4, jf. § 8, til utbedring av deler av fv. 411 som går gjennom det økologiske funksjonsområdet (ØFO) for klippeblåvinge i Tvedestrand kommune, på følgende vilkår:

1. Tiltakshaver må sette opp sperrebånd som markerer grensen for anleggsområdet.
2. Innenfor anleggsområdet bør man som et prinsipp fjerne så lite masse som mulig (gjelder både stein og løsmasser), etterstrebe loddrett skjæring og minst mulig berøring av naturlige bergflater.
3. For å unngå forstyrrelse av klippeblåvingen i sin mest aktive periode (april – september), må anleggsarbeidet foregå i perioden oktober til april.
4. Anleggsarbeidet skal gjennomføres på en slik måte at vegetasjonen utenfor anleggsområdet ikke skades.
5. Det må gjennomføres habitatforbedrende tiltak for å kompensere for tapt klippeblåvingehabitat. Tiltakene er som følger:
 - a. Rydding av busker og trær i en bredde på 3-5 m på nordsiden av veien, jf. vedlegg 1. Tiltaket skal gjennomføres en gang, senest 1 år etter at vegutbedring er gjennomført, og skal utføres i samråd med Fylkesmannen.
 - b. Rydding av vegetasjon av skråning på sørsiden av fv. 411 etter angitt avmerking i kart, jf. vedlegg 1. Rydding skal gjennomføres fire ganger, med et intervall på 5 år. Første rydding skal gjennomføres senest 1 år etter at vegutbedring er gjennomført, og skal utføres i samråd med Fylkesmannen.
6. Sprøyting med ugrasmiddel langs veikanten i ØFO må ikke forekomme. Forsiktig manuell og selektiv bruk av glyfosfat, for å redusere tilveksten etter skjøtsel, kan vurderes brukt i samråd med Fylkesmannen.

Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen, skal Fylkesmannens miljøvern avdeling og/eller SNO underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Bakgrunn og historikk

Klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) er en av Norges mest sjeldne dagsommerfugler og vurdert til å være kritisk truet (CR), jf. Norsk rødliste 2015, og totalfredet i Norge. Arten er per i dag bare kjent fra to begrensede områder i Østfold og ett i Aust-Agder og fikk status som «prioritert art» med økologisk funksjonsområde (ØFO) ved kgl.res. 20. mai 2011. Globalt finnes arten i mer eller mindre isolerte populasjoner fra Spania og Tyrkia i Sør-Europa gjennom Kaukasus og Mongolia til Kamtsjatka i det nordlige Asia.

Klippeblåvinge flyr i mai-juni og er i larvestadiet spesielt tilknyttet planten smørbukk (*Hylotelephium maximum*) som trives på soleksponerte berg nær sjøen. Det ble gjennomført et grundig og omfattende kartleggingsarbeid i forbindelse med at klippeblåvinge ble utpekt som en prioritert art, og i forbindelse med fastsettelse av dens funksjonsområde. Siden har det vært utført jevnlig kartlegginger for å vurdere bestandens utvikling i Tvedestrand (og i Østfold). På oppdrag for Miljødirektoratet har Norsk institutt for naturforskning (NINA) i 2014 foretatt en særskilt vurdering av ØFO og situasjonen for klippeblåvinge i Tvedestrand generelt og ved Åsstø spesielt. Sist gang klippeblåvinge ble observert ved Åsstø var i 1996 (NINA rapport 649, s. 26). Det svenske konsulentfirmaet Ecocom AB har på oppdrag av Fylkesmannen i 2015 befart historiske lokaliteter i Aust-Agder, og vurdert hvilke arealer som innehar kvaliteter som klippeblåvingehabitat innenfor ØFO. Foreløpige resultater fra Ecocom sin kartlegging brukes som del av kunnskapsgrunnlaget i denne saken. Fylkesmannen har befart området ved flere anledninger, senest februar 2016.

Statens vegvesen Region sør søker om dispensasjon fra naturmangfoldloven (NML) § 24 og forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 3 til utbedring av fv. 411 ved Åsstø. Formålet med søknaden er vegutbedring i den sørvestlige delen av ØFO i Tvedestrand. I den anledning har Vegvesenet engasjert NINA i prosessen for å vurdere effekter og mulige avbøtende tiltak på klippeblåvinge, jf. NINA Minirapport 453.

Området ligger delvis innenfor regulert område, jf. Reguleringsplan «Åsstø-Øygardsliene, Krok våg», vedtatt 5.2.2013. Området er regulert til naturvernområde SN2 og bevaringsområde for klippeblåvinge, BKB1 (omfatter ØFO).

Vegutbedringen gjelder en strekning på 280 meter langs fv. 411, som omfattes av en kurve med begrenset sikt slik situasjonen er i dag. Årsdøgnetrafikken (ÅDT) er 650, og det er ikke tilfredsstillende sikt i kurven samtidig som veibanen er meget smal (4 m). Det er ikke plass til at to store biler kan passere hverandre i veibanen og strekningen karakteriseres som en trafikal flaskehals. Strekningen er oppsatt som skolebussrute, uten avsatt areal for gående og syklende. Området har store utfordringer med tanke på trafiksikkerhet og trafikkavvikling, og veistrekningen har høyeste prioritet hva gjelder veistrekninger som har behov for utbedringer med bakgrunn i trafiksikkerhet i Tvedestrand kommune.

Juridisk grunnlag

Utbedring av fv. 411 innebærer tiltak i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge ved Åsstø i Tvedestrand kommune. Tiltaket må derfor behandles etter Forskrift om klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) som prioritert art (FOR-2011-05-20-522), heretter kalt forskriften.

Forskriften § 2 lyder:

«Formålet med forskriften er å ivareta klippeblåvinge i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 første ledd.»

Naturmangfoldloven (nml.) § 5. (*forvaltningsmål for arter*) første ledd lyder:

«Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.»

Forskriften § 3 lyder:

«Enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av klippeblåvinge er forbudt. Som ødeleggelse regnes uttak, ødeleggelse eller skade av vertsplanten smørbukk (*Hylotelephium maximum*) i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge og andre handlinger dersom de er egnet til å skade, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten.»

Forskriften § 4 første ledd, andre ledd, første og andre punktum, og tredje ledd lyder:

«Som økologiske funksjonsområde for klippeblåvinge regnes i forskriften artens leveområder.»

«I det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge er bruk som tar hensyn til klippeblåvingens leveområder tillatt. Annen bruk er ikke tillatt.»

«Oppføring av nybygg og større tilbygg, masseuttak, utfylling og lagring av masser og skogplanting er forbudt.»

Dispensasjonsadgang – Fylkesmannens kompetanse

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter forskriften, jf. forskriften § 7.

Dispensasjonsadgangen fremgår av forskriften § 8, hvor første ledd, første punktum lyder:

«Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudene i § 3, § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.»

Naturmangfoldloven § 24 femte ledd lyder:

«Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.»

Etter nml. § 7 skal prinsippene i nml. §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11), og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Beskrivelse av tiltaket

Vegutbedringen gjelder en strekning på 280 meter langs fv. 411. Det er ikke tilfredsstillende sikt i kurven samtidig som veibanen er meget smal (4 m).

Terrenget i området er naturlig skrånende med veiskjæring og fylling. Deler av området er skogkledd, men det er også mer åpne svaberg dominert av røsslyng med noe furu. Vegvesenet har oversendt syv utbedringsalternativ som i hovedsak kan deles i to grupper etter inngrepsmetode. Alternativ 1, 2, 3a og 3b omfatter sprengning inn i fjellmasser på nordsiden av veien. Alternativ 4a, 4b og 5 omfatter både inngrep på nordsiden og sørsiden av fv. 411.

1. Sprengning for møtesikt, ingen vegutbedring. Rydding av vegetasjon på fyllingsskråning på sørsiden av fv. 411.
2. Sprengning for møtesikt i kollen, 2 stk møteplasser. Rydding av vegetasjon på fyllingsskråning på sørsiden av fv. 411.
3. a) Sprengning for stoppsikt i kollen, vegutbedring på nordsiden av veien. Rydding av vegetasjon på fyllingsskråning på sørsiden av fv. 411.
b) Sprengning for stoppsikt i kollen, vegutbedring på nordsiden av veien. Sprengning for ny møteplass. Rydding av vegetasjon på fyllingsskråning på sørsiden av fv. 411.
4. a) Sprengning for stoppsikt i kollen, vegutbedring med mur og fylling på sørsiden av veien.
b) Sprengning for stoppsikt i kollen, vegutbedring med mur på sørsiden av veien.
5. Sprengning for stoppsikt i kollen, vegutbedring med halvbru på sørsiden av veien.

Fylkesmannens vurdering

Det ble gjennomført et grundig og omfattende kartleggingsarbeid i forbindelse med at klippeblåvinge ble utpekt som en prioritert art, og ved fastsettelse av dens funksjonsområde. Siden har det vært utført jevnlig kartlegginger for å vurdere bestandens utvikling i Tvedestrand (og i Østfold). I forbindelse med vegutbedring av fv. 411, har Vegvesenet engasjert NINA i prosessen for å vurdere effekter og mulige avbøtende tiltak på klippeblåvinge, jf. NINA Minirapport 453. Menneskelige inngrep og gjengroing er de største truslene mot klippeblåvingen og dens habitat. Det er ikke dokumentert klippeblåvinge i området etter 1996, men det er her det tidligere ble funnet flest individer av klippeblåvinge i Tvedestrand. Populasjonen i Tvedestrand karakteriseres som å være i en svært kritisk situasjon. Fylkesmannen mener ut fra dette at kunnskapsgrunnlaget om artens bestandssituasjon, utbredelse og økologiske tilstand er tilfredsstillende for å kunne fatte en beslutning i saken (jf. nml. § 8). Føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9 vektlegges følgelig ikke i denne saken.

Vegvesenet har i sin søknad vurdert alternativene etter veitekniske- og naturfaglige prinsipper. Alle alternativene gir økt siktforhold, men mulighetene for passering av kjøretøy er varierende. Fjellet på oversiden av veien regnes som enkelt fjell å utføre sprengningsarbeid i uten fare for ukontrollert sprenging.

Vegvesenets vegtekniske vurdering lyder:

«Vegutbedringsalternativene på nordsiden av vegen (1, 2, 3a og 3b) innebærer sprenging i fjell, varierende lengde. Fjellet i området er enkelt fjell å spreng i, uten fare for ukontrollert sprenging. Alle tiltakene gir økt siktforhold, men varierende grad av møteplasser. Vegutbedringsalternativ 3a og b er vegteknisk gode alternativer. Begge alternativene gir tilfredsstillende siktkrav og muligheter for to biler å møtes på strekningen. Tiltak 3a og 3b vurderes som et forutsigbart og kontrollert inngrep. Dette i motsetning til alternativ på sørsiden av vegen (4a, 4b og 5), hvor dagens veg ligger på vegfylling. Dersom denne vegfyllingen berøres, er det vanskelig å forutsi stabiliteten i fyllingen, og større arealinngrep enn beregnet kan derfor forventes. Både alternativ 3a og 3b gir en vesentlig bedring av trafikkbildet i forhold til dagens situasjon. Dersom vegvesenet skal vurdere alternativene opp mot hverandre ut fra ren vegteknisk faginteresse, så er alternativ 3a klart å foretrekke som valgt løsning. Dette med hensyn til trafikksikkerhet hvor alternativ 3a gir en jevn veglinje hvor det er mulig for to biler å møtes på hele vegstrekningen. Dette gir en sikker og trygg fremkommelighet, både for kjørende og gående.»

Vegvesenets naturfaglige vurdering lyder:

«Se NINA minirapport 453 (2013), som gir vurderinger av alternativ 3a, samt vedlagte notat med tilleggsvurderinger av andre alternativer. NINAs minirapport slår fast at de aktuelle arealene isolert sett ikke framstår som svært viktige for klippeblåvinge. Videre at verken nektarplanter eller vertsplanter tilsynelatende mangler i ØFO og at deler av planlagt tiltaksområde er for gjengrodd av kratt eller av andre årsaker er uegnet. Det er lenge siden arten er observert i området. Til tross for dette kan berørte områder fungere som spredningsområde, områdene har en mulig framtidig funksjon dersom vertsplanter/næringsplanter blir en begrensende ressurs og det er et forbehold om at ethvert inngrep kan være skadelig ut fra vurdering av samlet belastning. Av alternativene med inngrep på nordsiden av veien (1, 2, 3 og 3b) framstår alt. 1 og 3b som de klart beste for klippeblåvinge, da særlig attraktive områder med åpne svaberg i stor grad unngås. Til forskjell fra dette vil alt. 2 og 3a beslaglegge mer aktuelt klippeblåvingeareal. Alternativer med hovedinngrep på sørsiden av veien (4a, 4b og 5) beslaglegger svært mye areal av ØFO. Selv om åpne svaberg med dokumenterte verdier (i dag) for arten i liten grad tapes, er det betydelig usikkerhet i vurderingene, særlig det langsiktige aspektet. Konfliktgraden ved samtlige av disse alternativene vurderes som potensielt høy, og det er en ukomfortabel usikkerhet med tanke på regenerering av terreng etter utbygging, og hvordan disse alternativene i sum påvirker artens tilgjengelige areal på sikt.»

Fylkesmannen legger vegvesenets vegtekniske vurderinger til grunn i vår behandling. Vurderingene tilsier at vegutbedringen vil være et tiltak som gir en vesentlig bedring av trafikksikkerheten på et veistrekk med store utfordringer med tanke på trafikksikkerhet og trafikkavvikling, og med høyeste prioritet hva gjelder veistrekningsarbeid som har behov for utbedringer i Tvedestrand kommune.

Fylkesmannen mener ut fra dette at utbedringen må anses som et vesentlig samfunnshensyn. Vesentlige samfunnshensyn gir grunnlag for unntak fra forskriften, jf. nml. § 24 femte ledd. Vurderingene av tiltakets virkninger for klippeblåvinge er derfor rettet mot å avklare hvilke(t) alternativ som gir

den beste helhetlige løsningen med tanke på å begrense beslag av egnet klippeblåvingehabitat, samtidig som de positive virkningene for trafikksikkerhet blir størst mulig. Fylkesmannen vurderer det slik at det beste vegtekniske alternativet bør være foretrukket dersom dette ikke forringer bestandssituasjonen eller bestandsutviklingen til klippeblåvinge i større grad enn øvrige alternativer.

Vegvesenet peker i sin vurdering på at det er knyttet stor usikkerhet til omfanget av arealinngrep for alternativene på sørsiden av fv. 411. Dette har også blitt ytterligere belyst i møter mellom Vegvesenet og Fylkesmannen i søknadsprosessen. Det aktuelle arealet på sørsiden av veien er i dag til dels gjengrodd, men oppfyller likevel flere kriterier som egnet habitat for klippeblåvinge. Alternativene på sørsiden av veien beslaglegger også større del av ØFO enn alternativene nord for veien. Usikkerhet knyttet til omfanget av alternativene sør for veien innebærer økt risiko for skade på egnet habitat. Alternativene på nordsiden av veien har ikke opplagt større omfang enn alternativene på sørsiden. For å minimere risiko for at inngrepet får større omfang enn nødvendig velger vi derfor å forkaste alternativ 4a, 4b og 5, og gir følgelig ikke noen videre vurdering av disse, jf. nml § 9. Etter gjennomgang av Vegvesenet sine fortrukne alternativer 3a og 3b har vi heller ikke sett behov for en nærmere vurdering av alternativ 1.

Skjøtsel av gjengrodde arealer ansees som et relevant kompenserende tiltak som vil kunne bidra til å redusere de negative virkningene av arealbeslag innenfor ØFO. Kompenserende skjøtsel er foreslått av tiltakshaver i søknaden, og er også tatt med som aktuell forutsetning ved vår vurdering av planvirkning for de ulike alternativene.

Vegvesenet vurderer alt. 3a som det beste vegteknisk sett, og alt. 1 og 3b som de beste for klippeblåvinge. NINA (Endrestøl) sine naturfaglige vurderinger er grovt sett at arealet innenfor foreslåtte tiltaksgrenser langs den aktuelle vegstrekningen har begrenset verdi som habitat for klippeblåvinge. Disse vurderingene støttes opp av de foreløpige resultatene fra Ecocom sin kartlegging. Deler av tiltaksområdet innehar imidlertid åpne solrike svaberg, som er den tilstanden som har størst potensiale som habitat for klippeblåvinge. Tiltakene nord for veien berører i ulik grad åpne svaberg, som fremheves som den potensielt mest negative virkningen av tiltaket. Alt. 3a innebærer et areabeslag på ca. 1200 m², som er ca. 450 m² større enn alt 3b. Arealbeslaget i alt. 3a utgjør ca. 2,2 % av totalt registrert egna habitat for klippeblåvinge i ØFO, mens arealbeslaget i alt. 3b utgjør ca. 1,4 % av totalt registrert egna habitat innenfor ØFO. Arealbeslaget utgjør totalt sett en marginal del av egna habitat innenfor ØFO for begge alt. Habitatkvalitetene på stedet er vurdert å være av begrensa verdi. Begrenset omfang og begrenset verdi peker mot begrenset negativ konsekvens for artens bestandssituasjon og bestandsutvikling. Fylkesmannen mener videre at det fremstår som lite sannsynlig at forskjellen i omfang mellom alt. 3a og 3b vil gi utslag i ulik grad av påvirkning på klippeblåvingens bestandssituasjon eller bestandsutvikling. Begge alt. innebærer likevel at potensielt egna habitat for klippeblåvinge går tapt, som tilsier risiko for negative konsekvenser for klippeblåvinge. Måltrettet skjøtsel av gjengrodde arealer med for øvrig riktige egenskaper som klippeblåvingehabitat kan tenkes å kunne kompensere for tapet av åpent svaberg som alt. nord for veien innebærer. Vegvesenet foreslår i sin søknad kompenserende tiltak i form av rydding av vegetasjon innenfor et ca. 800 m² stort område på sørsiden av fv. 411, som kompensasjon for arealinngrep nord for veien. Skjøtsel av dette arealet er foreslått fulgt opp med 5 års intervaller med det mål å åpne opp området både for solinnstråling og klippeblåvingens vandring/næringssøk innenfor ØFO, og derved bidra positivt til bestandsutviklingen. Fylkesmannen anser forslaget som et rimelig vilkår.

Kompensasjon av tapt habitat bør imidlertid som et minimum være i et 1:1-forhold. Fylkesmannen mener derfor at det for både alt. 3a og 3b i tillegg bør gjennomføres rydding av et mindre areal på nordsiden av veien, som utgjør ca. 400 m² (vedlegg 1). Dette området er på privat grunn, og er ikke så gjengrodd som arealet sør for veien. Det anses derfor som tilstrekkelig at tiltakshaver rydder dette arealet en gang etter avtale med grunneier. Arealet vil deretter vurderes som del av en revidert skjøtselsplan for klippeblåvingens ØFO.

Vegvesenet har ikke belyst hvilke følger vegutbedringen kan ha på mikroklima i området. Vegutbedringen vil føre til noe høyere skjæring hvor det allerede er skjæring i dag. Fylkesmannen er av den oppfatning at forandringen fra eksisterende forhold ikke vil bli så stor at det vil forårsake nevneverdige endringer i mikroklima for klippeblåvinge. Det foreslåtte skjøtselstiltaket som innebærer rydding på sørsiden av fv. 411 vil åpne landskapsrommet i denne delen av ØFO. Tilrettelegging for et mer åpent habitat med økt solinnstråling vurderes som positivt for klippeblåvinge.

Påvirkningen på et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. I de senere år har det blitt gitt tillatelse til utvidelse av to fritidsboliger, etablering av veg til Sørlandsleia hyttefelt. I tillegg er det søkt om dispensasjon til rydding av gammel sprengstein, samt sprengning av en liten kolle, som ligger innenfor et areal som tidligere er regulert til industri/lagerplass (jf. reguleringsplan for Åsstø og Øygardsliene). Samlet er tiltakenes arealbeslag omfattende innenfor ØFO, men basert på Ecocom sin arealanalyse i ØFO over potensielt habitat for klippeblåvinge er det lite potensielt habitat som berøres i disse sakene. Omsøkte tiltak vil derfor etter vår vurdering ikke medføre nevneverdig økt samlet belastning for klippeblåvinge.

Prinsippet om at tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse (nml. § 11) er relevant, og det vil være aktuelt med oppfølging av anleggsarbeidet underveis i prosessen og når arbeidet er sluttført. For å begrense skaden på naturmangfoldet må tiltakshaver sette opp sperrebånd som markerer grensen for anleggsområdet. Innenfor anleggsområdet må det etterstrebtes å fjerne så lite masse som mulig (gjelder både stein og løsmasser), og minst mulig ødeleggelse av naturlige bergflater. For å redusere arealtapet til et minimum må skjæringen være så loddrett som mulig. For å unngå forstyrrelse av klippeblåvingen i sin mest aktive periode (april – september) må anleggsarbeidet foregå i perioden oktober til april. Det må gjennomføres habitatforbedrende tiltak for å kompensere for tapt habitat. I tråd med tiltakshavers eget forslag settes det som vilkår for dispensasjonen at det ryddes vegetasjon i skråning på sørsiden av fv. 411 etter angitt avmerking i kart, jf. vedlegg 1, med 5 års intervaller. Første rydding skal gjennomføres senest ett år etter at vegutbedring er gjennomført. Basert på anbefalinger fra NINA krever Fylkesmannen i tillegg at det foretas en 1-gangs rydding av busker og trær i en bredde på 3-5 m på nordsiden av veien, jf. vedlegg 1, senest ett år etter at vegutbedringen er gjennomført. Spesifikasjoner for rydding, her under metode, tidspunkt og gjennomføring skal avklares med Fylkesmannen. Det må ikke sprøytes med ugrasmiddel langs veikanten i ØFO. For å redusere tilveksten etter skjøtsel kan likevel forsiktig manuell og selektiv bruk av glyfosfat vurderes brukt i samråd med Fylkesmannen.

De vilkår som er satt for å gi dispensasjon til utbedringa av fv. 411, vil etter Fylkesmannens vurdering sikre at krav til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er oppfylt, jf. nml. § 12.

Konklusjoner

Kunnskapsgrunnlaget ansees å være godt nok til å fatte et vedtak i saken, men på grunn av stor usikkerhet knyttet til omfanget av veialternativene på sørsiden av fv. 411 ble disse alt. forkastet på et tidlig tidspunkt og ikke videre vurdert.

Fylkesmannen legger Vegvesenets vegtekniske vurderinger til grunn i vår behandling. Vurderingene tilsier at vegutbedringen vil være et tiltak som gir en vesentlig bedring av trafikksikkerheten, og Fylkesmannen mener ut fra dette at utbedringen må anses som et vesentlig samfunnshensyn. Vegvesenet vurderer alt. 3a som det beste vegteknisk sett, og alt. 1 og 3b som de beste for klippeblåvinge. Det beste vegtekniske alt. bør være foretrukket dersom dette ikke forringer bestandssituasjonen eller bestandsutviklingen til klippeblåvinge i større grad enn øvrige alt. Fylkesmannen mener videre at det fremstår som lite sannsynlig at forskjellen i omfang mellom alt. 3a og 3b vil kunne gi utslag i ulik grad av påvirkning på klippeblåvingens bestandssituasjon eller bestandsutvikling. Begge alt. innebærer likevel at potensielt egne habitat for klippeblåvinge går tapt, som tilsier en viss risiko for negativ virkning for klippeblåvinge. Måltrettet skjøtsel av gjengrodd arealer med for øvrig riktige egenskaper som habitat for klippeblåvinge anses å, til en viss grad, kunne kompensere for tapet av åpent svaberg som alt. 3a og 3b innebærer.

Med bakgrunn i vurderingene over mener Fylkesmannen at det er grunnlag for å innvilge dispensasjon for Vegvesenet sitt foretrukne alt. 3a. For å begrense tiltakets skade på naturmangfoldet setter Fylkesmannen vilkår for dispensasjonen, her under krav om kompenserende tiltak. Alt. 3b og alt. 1 innebærer noe mindre arealbeslag enn alt. 3a. Dersom Vegvesenet etter en helhetsvurdering ønsker å velge et av disse alternativene ansees disse å være omfattet av dispensasjonen for alt. 3a. På grunn av mindre omfang vil alt. 1 og 3a også være Fylkesmannens foretrukne løsninger mht. klippeblåvinge.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art §§ 3 og 4, jf. § 8, til utbedring av deler av fv. 411 som går gjennom det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge (ØFO), på følgende vilkår:

1. Tiltakshaver må sette opp sperrebånd som markerer grensen for anleggsområdet.
2. Innenfor anleggsområdet bør man som et prinsipp fjerne så lite masse som mulig (gjelder både stein og løsmasser), etterstrebe loddrett skjæring og minst mulig berøring av naturlige bergflater.
3. For å unngå forstyrrelse av klippeblåvingen i sin mest aktive periode (april – september), må anleggsarbeidet foregå i perioden oktober til april.
4. Sprengningsarbeidet skal gjennomføres på en slik måte at vegetasjonen utenfor anleggsområdet ikke skades.
5. Det må gjennomføres habitatforbedrende tiltak for å kompensere for tapt klippeblåvingehabitat. Tiltakene er som følger:
 - a. Rydding av busker og trær i en bredde på 3-5 m på nordsiden av veien, jf. vedlegg 1. Tiltaket skal gjennomføres en gang, senest 1 år etter at vegutbedring er gjennomført, og skal utføres i samråd med Fylkesmannen.
 - b. Rydding av vegetasjon av skråning på sørsiden av fv. 411 etter angitt avmerking i kart, jf. vedlegg 1. Rydding skal gjennomføres fire ganger, med

et intervall på 5 år. Første rydding skal gjennomføres senest 1 år etter at vegutbedring er gjennomført, og skal utføres i samråd med Fylkesmannen.

6. Sprøyting med ugrasmiddel langs veikanten i ØFO må ikke forekomme. Forsiktig manuell og selektiv bruk av glyfosfat, for å redusere tilveksten etter skjøtsel, kan vurderes brukt i samråd med Fylkesmannen.

Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen, skal Fylkesmannens miljøvernnavdeling eller SNO underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet, innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Aust-Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Ingunn Løvdal
ass. miljøverndirektør

Arnstein Knutsen Engemyr
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Arnstein Knutsen Engemyr, tlf: 37 01 75 88

Kopi til

Statens naturoppsyn v/Arild Pfaff	sendt pr. e-post
Miljødirektoratet	sendt pr. e-post
Tvedestrand kommune	sendt pr. e-post

Vedlegg

Vegutbedring av fv. 411 - Skjøtselssoner i økologisk funksjonsområde